

ورود کشورهای سرمایه‌داری به رقابت نفتی

۱۳ شهریور ۱۴۰۱ ساعت ۲۱:۰۵

نفت بین‌النهرین با آغاز جنگ اول جهانی صحنه رقابت‌های شدیدی شد، آلمان از صحنه خارج گردیده بود، روسیه هم با انقلاب اکتبر از دعاوی امپریالیستی دست برداشته بود، دستگاه خلافت عثمانی هم درهم فرو ریخت. این بود که کشورهای سرمایه‌داری پیروز در جنگ یعنی فرانسه، آمریکا و انگلیس ابتکار عمل را به دست گرفتند.

تا پیش از جنگ جهانی اول کشورهای زیادی از جمله روسیه بر سر تصاحب نفت با انگلیس و کشورهای دیگر رقابت می‌کردند؛ اما بعد از جنگ جهانی اول عرصه این رقابت تغییر کرد و کشورهای سرمایه‌داری جای کشورهای دیگر را گرفتند. این موضوع تحت تأثیر تحولات سیاسی دنیا و نیز تحولات داخلی برخی از کشورها همچون روسیه اتفاق افتاد:

«در بین‌النهرین و آناتولی استاندارد اوپل، شرکت نفت انگلیس و ایران و رویال داچ شل سرمایه‌گذاری می‌کردند. آلمانی‌ها هم علایق خود را در منطقه تعقیب می‌نمودند. در حالیکه روس‌ها برای اتصال راه‌آهن خانقین به ایران با انگلیسی‌ها کلنجار می‌رفتند و در حقیقت انگلیسی‌ها آنها را به امری بی‌هوده سرگرم کرده بودند، شرکت نفت انگلیس و ایران با دویچه بانک که امتیاز کمپانی راه آهن عثمانی در آناتولی را داشت، به تفاهم رسیدند. انگلیسی‌ها و آلمان‌ها برای تشکیل کمپانی نفتی در منطقه با یکدیگر به مذاکره پرداختند و در آستانه جنگ اول جهانی شرکت انگلیسی مستقر در ایران ابتکار عمل را به دست گرفت. نفت بین‌النهرین با آغاز جنگ اول جهانی صحنه رقابت‌های شدیدی شد، آلمان از صحنه خارج گردیده بود، روسیه هم با انقلاب اکتبر از دعاوی امپریالیستی دست برداشته بود، دستگاه خلافت عثمانی هم درهم فرو ریخت. این بود که کشورهای سرمایه‌داری پیروز در جنگ یعنی فرانسه، آمریکا و انگلیس ابتکار عمل را به دست گرفتند. کمپانی فراملیتی رویال داچ شل، شرکت نفت انگلیس و ایران، شرکت نفت فرانسه و نمایندگان شرکت‌های آمریکایی منابع این منطقه را بین خود تقسیم کردند و پنج درصد سهام نفت ایران به گالوست گلبنکیان تعلق گرفت.»

منبع: حسین آبادیان، بحران مشروطیت در ایران، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۸۳، ص ۵۹۱

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/48901/ورود-کشورها-به-سرمایه-داری-به-رقابت-نفتی>